

NÁTTÚRUSTOFA
SUÐAUSTURLANDS

Ársskýrsla 2014

© 2015 Náttúrustofa Suðausturlands

Allur réttur áskilinn

Ritstjóri: Kristín Hermannsdóttir.

Texti: Kristín Hermannsdóttir, Snævarr Guðmundsson og Rögnvaldur Ólafsson.

Forsíðumynd: Sólin í sólkerfislíkaninu við Náttúrustíg á Höfn í Hornafirði. Ljósmynd: Snævarr Guðmundsson.

Aðrar ljósmyndir: Björn Gísli Arnarson (BGA), Jóhann Helgi Stefánsson (JHS), Kristín Hermannsdóttir (KH) og Snævarr Guðmundsson (SG).

Umbrot: Snævarr Guðmundsson

Prentun: BBprentun

Útgefandi: Náttúrustofa Suðausturlands,

Litlubrú 2, 780 Höfn í Hornafirði,

Sími: 470 8060

Útgáfudagur: 5. maí 2015

EFNISYFIRLIT

Formáli:	5
Skýrsla stjórnar:	6
Um Náttúrustofu:.....	7
Starfsmenn	8
Stiklur úr starfsemi – Verkefni	9
Fjárhagur	14
Erindi og kynningar	15
Útgáfa, Greinargerðir og ráðstefnur	17
Ritrýndar greinar.....	17

FORMÁLI:

Árið 2014 var annað starfsár Náttúrustofu Suðausturlands. Stofan var sett á laggirnar 2013 og hóf störf um mitt það ár. Verkefni á árinu voru fjölmörg en auk þess hefur starfsfólkið reynt að skapa Náttúrustofunni sess í samfélaginu og vó það markmið nokkuð, þegar horft er til baka. Einnig var lagt kapp á að afla fjárstyrkja fyrir ýmis verkefni svo að starfsmenn stofunnar geti áfram verið að minnsta kosti tveir.

Verkefnum ársins 2014 má skipta í tvo flokka: a) rannsóknarverkefni og önnur gagnaöflun/söfnun b) kynningar, ráðgjöf og styrkjaumsóknir. Rannsóknarverkefni voru af ýmsum toga og tengdust að stórum hluta þekkingu og færni starfsmanna náttúrustofu, en einnig var haft samstarf við aðrar stofnanir vegna verkefna. Þó nokkuð var um kynningar á vegum náttúrustofu, bæði í Nýheimum en einnig á Þórbergssætri og í Gunnarsholti á Rangárvöllum.

Á Náttúrustofunni er unnið að fjölmörgum verkefnum á sviði rannsókna, ráðgjafar og fræðslu og má sjá nánar um nokkur þeirra í ársskýrslunni hér á eftir.

Það er von mín að þeir er skýrsluna lesa verði einhvers vísari um starfsemi Náttúrustofu Suðausturlands á árinu 2014.

Kristín Hermannsdóttir
Forstöðumaður, 29. apríl 2015

SKÝRSLA STJÓRNAR:

Árið 2014 var annað starfsár Náttúrustofu Suðausturlands. Stofan var stofnuð snemma árs 2013 og starfsemi hófst um mitt ár 2013. Að stofunni standa Sveitarfélagið Hornafjörður og Skaftárhreppur. Samkvæmt samstarfssamningi sveitarfélaganna ber Sveitarfélagið Hornafjörður ábyrgð á rekstri Náttúrustofunnar árin 2013—2015 og greiðir mótframlag til rekstursins samkvæmt samningi við Umhverfissráðuneytið. Að þeim tíma loknum mun Skaftárhreppur greiða mótframlagið til jafns við Hornafjörð. Árið 2014 var fyrsta heila starfsár Náttúrustofunnar.

Starfslið var óbreytt frá fyrra ári, Kristín Hermannsdóttir er forstöðumaður og Snævarr Guðmundsson sviðsstjóri. Auk þeirra starfaði sumarstarfsmaður við Náttúrustofuna, Jóhann Helgi Stefánsson.

Lista yfir verkefni á árinu má sjá í ársskýrslu Náttúrustofunnar en þau voru fjölmörg og af ýmsu tagi, allt frá að vakta fiðrildi á Hornafirði í að mæla birtustyrk fjarlægja breytistjarna. Stærstu verkefnin eru tengd rannsóknum á jöklum og fuglum, hvort tveggja mjög við hæfi í þeim héruðum sem starfsemi Náttúrustofunnar nær yfir. Stofan hefur einnig unnið að merkingu göngustíga meðfram Vatnajökli og gerð mjög áhugaverðs göngustígs meðfram sjónum á Höfn, náttúrustígs þar sem m.a. reikistjörnur eru kynntar með líkönum og fróðleik. Gott samstarf hefur tekist með Fuglaathugunarstöð Suðausturlands, meðal annars vann Náttúrustofan með þeim að athugun á ágangi gæsa í ræktarlönd á Suðausturlandi og mælingu á stofnstærð hellingja í Austur-Skaftafellssýslu. Samstarf við Vatnajökulspjóðgarð, Framhaldsskólann í Austur-Skaftafellssýslu, Grunnskóla Hornafjarðar og stofnanir sem staðsettar eru í Nýheimum hefur verið með ágætum. Þá hefur verið ágætt samstarf við aðrar náttúrustofur á landinu.

Kristín og Snævarr fluttu fjölmörg erindi og kynningar á árinu, bæði á vettvangi vísinda og almennings. Þau fjölluðu m.a. um jökla og breytingar á þeim, veðurfar og loftslagsbreytingar.

Ég vil fyrir hönd stjórnar Náttúrustofunnar þakka starfsfólki fyrir gott og árangursríkt starf árið 2014 og einstaklega ánægjulega samvinnu.

29. apríl 2015

Rögnvaldur Ólafsson

Formaður stjórnar

UM NÁTTÚRUSTOFU:

Náttúrustofa Suðausturlands er rannsóknastofnun á sviði náttúrufræða sem staðsett er á Hornafirði. Hún er ein af átta náttúrustofum sem starfræktar eru á Íslandi. Náttúrustofurnar hafa allar sama hlutverki að gegna en þær starfa á mismunandi landssvæðum. Starfssvæði Náttúrustofu Suðausturlands nær frá Mýrdalssandi í vestri (Blautukvís) og austur í Hvalnesskriður en einnig vinnur stofan að verkefnum sem eru utan þess landsvæðis.

Að stofunni standa Sveitarfélagið Hornafjörður og Skaftárhreppur. Gerður var samstarfssamningur um reksturinn milli sveitarfélagana þess efnis að Sveitarfélagið Hornafjörður beri ábyrgð á rekstri náttúrustofunnar árin 2013-2015 og greiði mótframlag til rekstursins samkvæmt samningi við Umhverfissráðuneytið. Að samningstíma loknum mun Skaftárhreppur axla ábyrgð til jafns við Hornafjörð nema um annað sé samið.

Náttúrustofa heldur úti heimasíðu (natts.is) og einnig síðu á Facebook þar sem settar eru inn upplýsingar um verkefni og viðburði. Hönnun á merki og uppsetning á heimasíðunni var í höndum Daníels Imsland.

Mynd 1. Nýheimar – Litlubrú 2, 780 Höfn Hornafirði

Stjórn stofunnar er skipuð þremur mönnum, tveimur af Sveitarfélaginu Hornafirði og einum frá Skaftárhreppi. Stjórnin er kosin til fjögurra ára í senn og skal kjör stjórnar jafnan fara fram í upphafi nýs kjörtímabils sveitarstjórna. Fyrsta stjórn Náttúrustofu Suðausturlands ses. starfaði fram til loka kjörtímabils sveitarstjórna í júní 2014.

Stjórnin sem starfaði fyrri hluta árs 2014 var þannig skipuð: Formaður Dr. Rögnvaldur Ólafsson, dósent við eðlisfræðiskor HÍ, stjórnarformaður, ritari Eygló Kristjánsdóttir sveitarstjóri Skaftárhrepps og meðstjórnandi Huguína Harpa Reynisdóttir B.A. í félagsfræði og leikskólaleiðbeinandi. Varamenn voru: Björn Ingi Jónsson Hornafirði, Steingerður Hreinsdóttir Selfossi og Þórunn Júlíusdóttir Kirkjubæjarklaustri. Fráfarandi stjórnarmönnum eru þökkun stjórnarstörf og ánægjuleg samvinna.

Ný stjórn var skipuð eftir sveitarstjórnarkosningar í júní 2014. Hún er þannig skipuð Dr. Rögnvaldur Ólafsson, dósent við eðlisfræðiskor HÍ, stjórnarformaður, ritari Rannveig Ólafsdóttir líffræðingur og meðstjórnandi Björn Ingi Jónsson bæjarstjóri Hornafirði. Varamenn eru: Steingerður Hreinsdóttir Selfossi, Þórhildur Ásta Magnúsdóttir landvörður Hornafirði og Þorbjörg Ása Jónsdóttir Prestbakka Kirkjubæjarklaustri.

Árið 2014 voru haldnir þrír stjórnarfundir.

Náttúrustofan er með skrifstofu á Háskólagangi í Nýheimum, Litlubrú 2 á Höfn í Hornafirði. Í Nýheimum eru einnig Menningarmiðstöð Hornafjarðar, Hornafjarðarsöfn, Framhaldsskólinn í Austur Skaftafellssýslu, Rannsóknasetur Háskóla Íslands á Hornafirð, Matís, Háskólafélag Suðurlands, Fræðslunetið – símenntun á Suðurlandi, Nýheimar Þekkingarsetur, Samband sunnlenskra sveitarfélaga, Ríki Vatnajökuls og Skólaskrifstofa Hornafjarðar.

STARFSMENN

Forstöðumaður er Kristín Hermannsdóttir Cand. Scient í veðurfræði. Hennar helstu hlutverk eru daglegur rekstur, fjármálastjórn, uppbygging stofunnar m.a. með fjár- og verkefnaöflun. Samhliða því vinnur Kristín að ýmsum verkefnum Náttúrustofunnar.

Sviðsstjóri er Snævarr Guðmundsson, B.S. náttúrulandfræðingur og M.Sc. í jarðfræði frá Háskóla Íslands. Hann annast ýmis verkefni á náttúrustofu, þ. á m. kortagerð, jöklamælingum, ýmsum jarðfræðirannsóknnum og stjórnuathugunum.

Sumarið 2014 starfaði Jóhann Helgi Stefánsson, B.S. landfræðingur hjá Náttúrustofu. Hann vann við ýmis verkefni, náttúrustíginn og rannsóknaverkefni tengd gæsum og helsingjum.

Kristín

Snævarr

Jóhann Helgi

STIKLUR ÚR STARFSEMI – VERKEFNI

Sporðamælingar skriðjökla

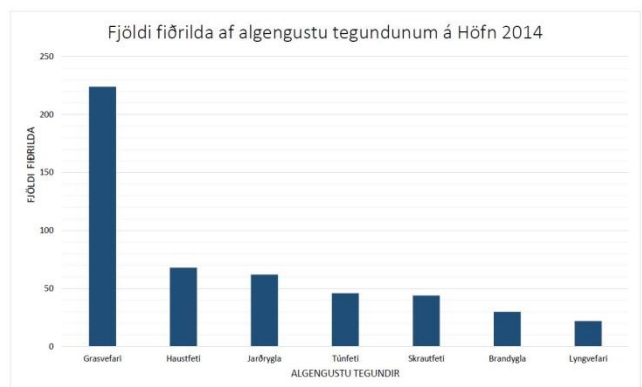
Náttúrustofan hefur tekið við sporðamælingum þeim sem Kvískerjabræður sinntu til langs tíma. Jöklarnir eru Kvíárjökull, Hrútárjökull, Fjallsjökull og Breiðamerkurjökull vestan Jökulsárlóns. Sporðastaða er mæld einu sinni á ári, á haustin og niðurstöðurnar m. a. sendar Oddi Sigurðssyni á Veðurstofu Íslands. Niðurstöðurnar hafa sömuleiðis verið birtar á heimasíðu Náttúrustofunar. Sporður Breiðamerkurjökuls hefur hopað 70—200 m á milli 2012—2014.

Mynd 2. Breiðamerkurjökull og Jökulsárlón 2014. Ljós.: SG.

Fiðrildavöktun í Einarsslundi

Sumarið 2014 var sett upp fiðrildagildra í Einarsslundi við Hornafjörð. Gildran var áður á Kvískerjum og fangaði fiðrildi þar undanfarna áratugi. Þann 16. apríl var kveikt á gildrunni og það gerði Hálfðán Björnsson frá Kvískerjum. Fyrstu fiðrildin komu í gildruna um miðjan maí en flest voru í henni við vitjun í lok ágúst, 117 stykki. Þann 12. nóvember var gildran tekin niður og höfðu þá komið 541 fiðrildi í hana frá því í apríl. Umsjón með gildrunni er í höndum Fuglaathugunarstöðvar Suðausturlands og Náttúrustofu Suðausturlands.

Mynd 3. Algengustu tegundir fiðrilda úr fiðrildagildrunni 2014.

Kortagerð – fyrir Sveitarfélagið vegna innflytjenda

Náttúrustofan gerði götukort fyrir sveitarfélagið sem ætlað er nýbúum og innflytjendum á Höfn. Á það var merkt helstu stofnanir og verslanir. Götukortið var prentað á ensku, íslensku, pólsku og spænsku og er því dreift ókeypis.

Mynd 4. Sýnishorn af pólska götukortinu.

Aldursgreiningar gróðurleifa

Náttúrustofa Suðausturlands sendi gróðurleifar sem fundust á Breiðamerkursandi í aldurgreiningu, veturinn 2013—14. Voru 10 sýni send og birtust niðurstöður um vorið. Elstu leifarnar mynduðust snemma á hlýviðrisskeiði sem er nefnt seinna birkiskeið, fyrir um 5000—2500 árum. Verkefninu er ekki lokið og mun því vera gerð betri skil síðar. Það er unnið í samvinnu við Helga Björnsson jöklafræðing og Þóru Ellen Þórhallsdóttur vistfræðing við Háskóla Íslands. Styrkur í þetta verkefni fékkst frá Kvískerjasjóði.

Mynd 5. Víðirót (*Salix lanata*), var aldursgreind 870 ± 30 ár BP. Ljós.: SG.

Náttúrustígur

Líkani af sólkerfinu, í réttum fjarlægða- og stærðarhlutföllum, var sett upp á göngustíg vestanmegin byggðar á Höfn í Hornafirði, sumarið 2014. Vinir Vatnajökuls styrktu verkefnið og Atvinnu- og rannsóknarsjóður Sveitarfélagsins Hornafjarðar styrkti það vegna bæklingagerðar. Áfram verður unnið við stígin á árinu 2015 enda er markmiðið fróðleiksstígur um sólkerfið, jökla, jarðfræði og flóru svæðisins til þess að undirstinga samhengi þess stóra og smáa. Frá stígunum er frábært útsýni til jökla og suðausturhluta Vatnajökulsþjóðgarðs.

Mynd 6. Frá opnun sólkerfislíkansins á Óslandshæð í ágúst 2014. Ljós.: SG.

Jöklastígur - skiltagerð og ráðgjöf

Náttúrustofan tók að sér skiltagerð á svonefndum Jöklastíg á Breiðamerkursandi, á milli Jökulsárlóns og Fjallsárlóns. Tíu skilti voru hönnuð en þau segja frá ýmsum staðreyndum um náttúrufar, lífríki og menningu. Í einblöðungi um gönguleiðina birtast fyrstu drög landmótunarkorts af Breiðamerkursandi sem sýnir landform og mótun frá 1890—2010 en einnig var ritaður lítill texti um sandinn í fræðslueinblöðunginn.

Mynd 7. Eitt skiltanna við Jöklastíginn á Breiðamerkursandi. Ljós.: SG.

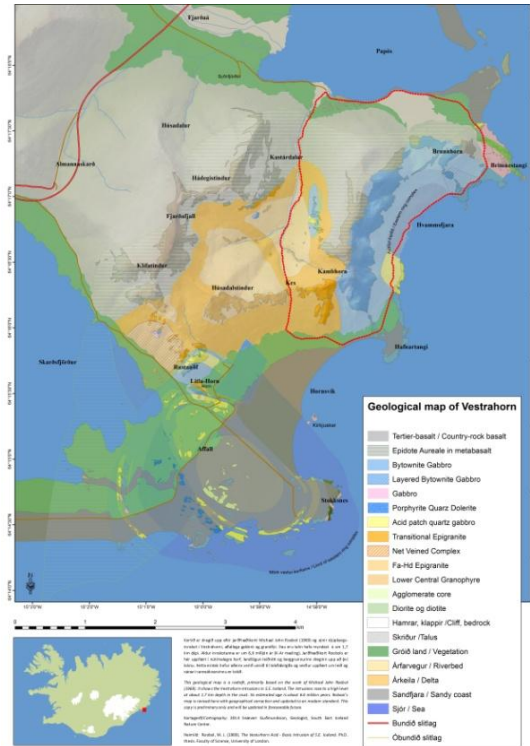
Jöklastígur: Rauðaberg – Heinaberg

Náttúrustofan kom einnig að endurnýjun skilta við Fláajökul en þau greina frá umbótum á varnargarði sem settur var upp á 20. öld til þess að halda jökulsánni Hólmsá í föstum farvegi. Skiltin verða sett upp vorið 2015.

Uppfært jarðfræðikort af Vestrahorni

Hafist var handa við að uppfæra jarðfræðikort M. J. Roobols af djúpbergssinnkotunum í Vestrahorni og Stokksnesi. Kortið er hluti af Ph.D. ritgerð hans, *The Vesturhorn Acid-Basic Intrusion of S.E. Iceland*, frá 1969. Nútímakortagerð hefur tekið stórstígu framförum frá þeim tíma. Í þessu verkefni eru berglagasýrpur hnitsettar og leiðréttar. Vestrahorn er djúpbergssinnkot sem er mjög rofið, leifar fornra kvikuhólfa. Aldur þeirra er talin um 6,5 milljón ár. Endurskoðun kortsins er ekki lokið og verður haldið áfram árið 2015.

Mynd 8. Fyrstu drög af jarðfræðikorti af Vestrahorni, byggt á verki M. J. Roobols frá 1969. Mynd SG.

Stofnstærð og varpútbreiðsla helsingja í Austur-Skaftafellssýslu 2014.

Styrkur fékkst frá Veiðikortasjóði til að kortleggja helsingjavarp í Austur-Skaftafellssýslu. Var það unnið í samstarfi við Fuglaathugunarstöð Suðausturlands. Farið var á þekkt varpsvæði helsingja og voru öll hreiður sem fundust skráð með GPS hnitum. Talningin vorið og sumarið 2014 leiddi í ljós að hreiður í sýslunni voru að minsta kosti 508 talsins og flest þeirra í Skúmey, sem er eyja í Jökulsárlóni. Eyjan var þakin ís fram til ársins 2000 og sumarið 2014 áttu 360 helsingjapör hreiður í eyjunni.

Mynd 9. Helsingjahreiður í Skógey, 27. maí 2014. Ljós m.: BGA.

Ágangur gæsa í ræktarlönd á Suðausturlandi

Styrkur frá Veiðikortasjóði fékkst til að áætla uppskerutap vegna ágangs gæsa í ræktarlönd á Suðausturlandi. Verkefnið var unnið í samstarfi við Fuglaathugunarstöð Suðausturlands, Búnaðarsamband Suðurlands, Landbúnaðarháskólann á Hvanneyri og Ráðgjafamiðstöð landbúnaðarins. Settir voru út friðaðir reitir á 16 tún og ákveðnir viðmiðunarreitir sem fuglar komust að. Einnig voru fuglar taldir nokkrum sinnum á sömu tünun um vorið. Niðurstöður sýndu uppskerumismun milli friðaðra- og viðmiðunarreitna að meðaltali 520 kg af þurrefni á hektara, eða 18% minni uppskera þar sem

fuglarnir bitu túnin. Með kostnaðarútreikningum má sjá að mismunur í uppskeru kostaði að meðaltali 17.086 krónur á hektara.

Mynd 10. Tilraunareitur í túni í Flatey á Mýrum, 11. júní 2014. Ljós.: JHS.

Fuglaráðstefna í Svíþjóð með Fuglaathugunarstöð Suðausturlands

Dagana 29. ágúst til 1. september 2014 fór Kristín Hermannsdóttir með Brynjúlfi Brynjólfssyni og Birni Gísla Arnarssyni, frá Fuglaathugunarstöð Suðausturlands, á fyrstu alþjóðlegu ráðstefnu fuglaathuganastöðva sem haldin var á Falsterbo í Svíþjóð. Þangað mættu yfir 100 manns frá öllum heimshornum og voru haldnir fyrirlestrar um mælingar á fuglum, rannsóknir, kynningu og fræðslu. Meðal erinda var fyrirlestur um störf Fuglaathugunarstöðvar Suðausturlands.

Mynd 11. Brynjúlfur Brynjólfsson skoðar fugla á Falsterbo í Svíþjóð 30. ágúst 2014. Ljósmynd: KH.

Gróðurmælingar á Skeiðarársandi

Framhaldsskólinn í Austur-Skaftafellssýslu (FAS) hefur fylgst ástandi gróðurs í fimm reitum á Skeiðarársandi frá hausti 2009. Í þeim eru birki- og víðiplöntur auk lággróðurs. Mælt er árlega og breytingar bornar saman við fyrri gögn. Haustið 2014 fór Kristín Hermannsdóttir frá Náttúrustofu Suðausturlands með í vettvangsferðina og aðstoðaði nemendur og kennara. Þegar reitirnir voru heimsóttir fundust ertuyglur á allmörgum plöntum og einnig birkifeti. Langflest tré sem voru mæld höfðu stækkað frá því síðasta haust.

Mynd 12a-b. a)Ertuygla á birkitré á Skeiðarársandi 27. ágúst 2014. b)Hæð birkitrés mæld sama dag.Ljós.: KH.

Morsárjökull

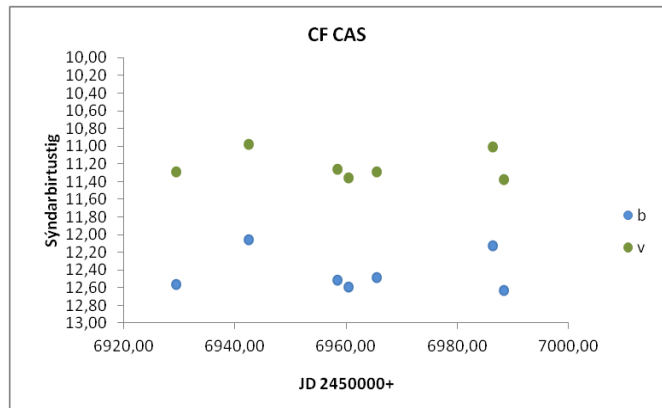
Starfsmenn Náttúrustofu, Snævarr Guðmundsson og Jóhann Helgi Stefánsson tóku þátt í ferð á Morsárjökul í júlí. Þar féll feiknarleg bergskriða á jökulinn, veturinn 2007. Jarðfræðingar frá Náttúrustofu Suðurlands og Jarðvísindastofnun hafa árlega mælt skriðuna og fylgst með þróuninni. Velt hefur verið vöngum um hvaða áhrif hið aukna farg hefur á skriðjökulinn. Því voru í þetta sinn boraðar 12 m djúpar holur á tveimur stöðum sunnan við skriðuna sem vonandi gefa upplýsingar um þetta. Athugunum verður haldið áframárið 2015.

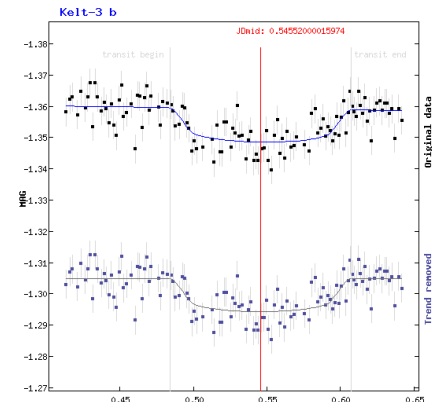
Mynd 13. Efst í skriðunni á Morsársjökli, 11. ágúst 2014. Ljós.: SG.

Stjörnuathuganir

Meðal verkefna sem starfsmaður Náttúrustofu sinnir yfir vetrarmánuðina er vöktun á breytistjörnum. Mælingar á breytilegum birtustyrk myrkvastjarna (ein gerð breytistjarna) eru bornar saman við reiknaða spátíma, í leit að lotubundnu tímafráviki. Þessi gerð stjarnmælinga eru nefndar O-C mælingar. Þær eru einnig gerðar á spátíma á þvergöngum fjarreikistjarna. Mælingar af þessu tagi krefjast fastrar aðstöðu og því var sett upp stjörnustöð á Höfn, sem komst í gagnið í febrúar 2014. Árið 2014 voru einnig gerðar mælingar á breytistjörnum í lausþyrpingum.

Mynd 14. Ferilrit CF Cassiopeia sem er af gerð sefita. Birta hennar sveiflastyfir tæpa 5 daga.

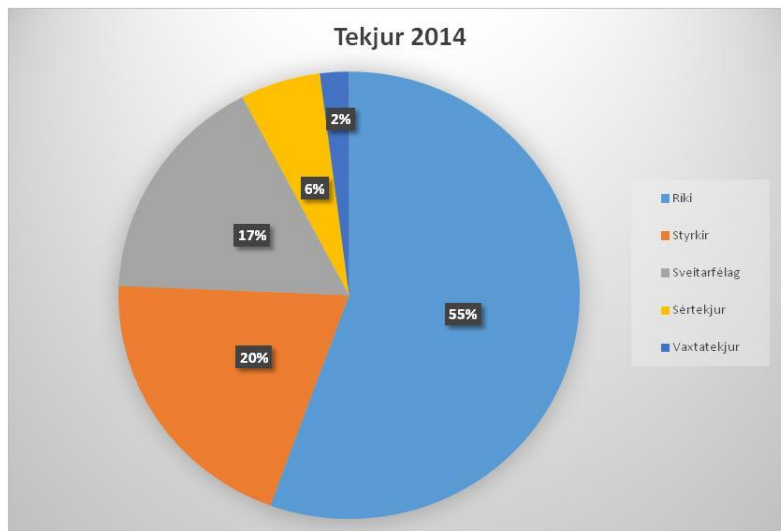

Mynd 15. Ferilrit þvergöngu fjarreikistjörnnar Kelt-3b.

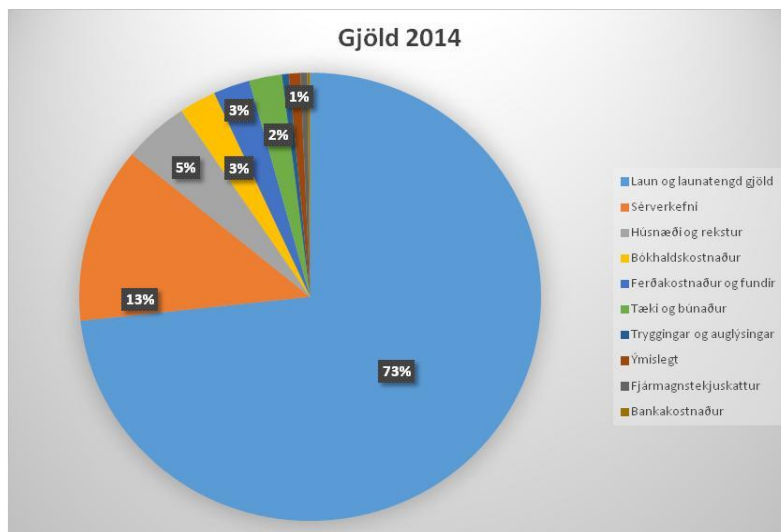
FJÁRHAGUR

Bókhaldsstofan ehf Hornafirði annast bókhalds- og launavinnslu auk endurskoðun, reikningsskil og skattaskil fyrir Náttúrustofu Suðausturlands.

Samkvæmt ársreikningi fyrir rekstrarárið 2014 námu heildarrekstrartekjur Náttúrustofunnar 30,7 milljónum króna. Afkoma af rekstri Náttúrustofunnar var jákvæð um 4,6 millj. króna og var sú upphæð færð til hækkunar á eigin fé stofunnar, en þess ber að geta styrkir úr verkefnasjóðum námu 6,3 millj. króna. Samkvæmt efnahagsreikningi nema eignir Náttúrustofunnar 19,5 millj. kr. og bókfært eigið fé var 17,4 millj. kr. Frekari upplýsingar um fjárhag Náttúrustofunnar má finna í sérstökum ársreikningi.

Mynd 16. Yfirlitsmynd sem sýnir hlutfallslega skiptingu tekna Náttúrustofu Suðausturlands 2014.

Mynd 17. Yfirlitsmynd sem sýnir hlutfallslega skiptingu útgjalda Náttúrustofu Suðausturlands 2014.

ERINDI OG KYNNINGAR

- 19. febrúar 2014. Opið hús í stjörnuhöfð við Fjárhúsavík. Bæjarbúum gafst tækifæri til þess að skoða aðstöðuna og sjálft húsið sem er mikil vöfundarsmið, með snúanlegu og opnanlegu þaki. Ekki var hægt að skoða stjörnur þetta kvöld því þungskýjað var. Gestir sem litu við nutu þess í stað leiðsagnar um bygginguna og markmið hennar.
- 5. mars 2014. Snævarr Guðmundsson: *Aurora Borealis*. Erindi um norðurljós haldið fyrir hóp af ungmennnum frá Ungverjalandi.
- 6. mars 2014. Kristín Hermannsdóttir: *Climate change and their influence*. Erindi um loftslagsbreytingar haldið fyrir hóp af ungmennnum frá Ungverjalandi.
- 20. mars 2014. Kristín Hermannsdóttir: *Climate change and their influence*. Erindi um loftslagsbreytingar haldið fyrir Jafnréttisskóla Sameinuðu þjóðanna.
- 20. mars 2014. Snævarr Guðmundsson: *Glacier changes as responses of climate changes*. Erindi um áhrif loftslagsbreytinga á jökla, fyrir Jafnréttisskóla Sameinuðu þjóðanna.
- 20. mars 2014. Snævarr Guðmundsson og Kristín Hermannsdóttir tóku á móti 3 SJ bekk úr Grunnskóla Hornafjarðar. Töluðu um sólkerfið og bókalestur.
- 10. apríl 2014. Kristín Hermannsdóttir kynnti starf Náttúrustofunnar á ársfundi hennar sem var haldinn á Höfn.
- 8. maí 2014. Kristín Hermannsdóttir flutti erindi um *dag Grænfánans* fyrir nemendur Grunnskóla Hornafjarðar við afhendingu Grænfána.
- 13. maí 2014. Kristín Hermannsdóttir: *Climate change and their influence*. Erindi um loftslagsbreytingar haldið fyrir hóp af nemendum frá University of British Columbia.
- 13. maí 2014. Snævarr Guðmundsson: *Glacier changes as responses of climate changes*. Erindi um áhrif loftslagsbreytinga á jökla, fyrir hóp af nemendum frá University of British Columbia. Farin var vettvangsferð með þeim að Fláajökli þar sem Snævarr sinnti leiðsögn um jarðfræði.
- 16. maí 2014. Náttúrustofa Suðausturlands stóð fyrir fyrirlestri og umræðum um hreindýr á Höfn. Þar flutti Skarphéðinn Þórisson erindi um hreindýrastofninn og stöðu hans á Suðausturlandi.
- 20. maí 2014. Snævarr Guðmundsson: *Reconstruction of late 19th century geometry of Kotárjökull and Breiðamerkurjökull in SE-Iceland and comparison with the present*. Meistarafyrirlestur, fluttur í Háskóla Íslands í Reykjavík.
- 21.—25. maí 2014. Kristín Hermannsdóttir og Snævarr Guðmundsson tóku á móti tveimur indverskum nemum í jöklafræði. Fóru m.a. í vettvangsferðir á Breiðamerkurjökul, í Ingólfshöfða, að Hoffellsjökli og að Horni, þar sem þau fengu skýringar á náttúrufari og jöklum.
- 3. júní 2014. Snævarr Guðmundsson: *Viðbrögð jökla við hlýnandi loftslagi*. Erindi á málþingi í Nýheimum á Höfn um loftslagsbreytingar og aðgerðir heima fyrir. Málþingið var haldið á vegum Sveitarfélagsins Hornafjarðar, Landverndar, Evrópustofu og Alþjóðamálastofnunar Háskóla Íslands.
- 14. ágúst 2014. Snævarr Guðmundsson: *Glacier changes as responses of climate changes*. Erindi um áhrif loftslagsbreytinga á jökla, fyrir hóp af nemendum frá Landgræðsluskóla Sameinuðu þjóðanna.
- 14. ágúst 2014. Kristín Hermannsdóttir: *Climate change and their influence*. Erindi um loftslagsbreytingar haldið fyrir hóp af nemendum frá Landgræðsluskóla Sameinuðu þjóðanna.

- 14. september 2014. Kristín Hermannsdóttir: Erindi um Náttúrustofu, haldið þegar veitt voru verðlaun hjá Umhverfisstofnu Sveitarfélagsins Hornafjarðar.
- 16. september 2014. Snævarr Guðmundsson og Kristín Hermannsdóttir. Gönguferð með leiðsögn um náttúrustíg, á degi íslenskar náttúru.
- 11. október 2014. Snævarr Guðmundsson: *Breiðamerkurjökull og Breiðamerkursandur - Breytingar frá lokum 19. aldar*. Erindi um myndun Breiðamerkursands og berggrunn hans, á málþingi á Þórbergssetri.
- 11. október 2014. Kristín Hermannsdóttir: *Veðurmælingar og veðurfar*. Erindi flutt á málþingi á Þórbergssetri.
- 19. október 2014. Snævarr Guðmundsson: *Kortlagning sprungusvæða á jöklum og notkun þeirra*. Haldið á *Björgun 2014*, ráðstefnu fyrir björgunarsveitarfólk í Reykjavík
- 20. nóvember 2014. Kristín Hermannsdóttir: *Yfirlit um verkefni Náttúrustofu*. Flutt á málþingi um rannsóknir og fræði á Suðurlandi á vegum Háskólafélags Suðurlands, í Gunnarsholti.
- 20. nóvember 2014. Snævarr Guðmundsson: *Breiðamerkurjökull og Breiðamerkursandur; samspil jökuls og sands frá lokum 19. aldar*. Flutt á málþingi um rannsóknir og fræði á Suðurlandi á vegum Háskólafélags Suðurlands í Gunnarsholti.

ÚTGÁFA, GREINARGERÐIR OG RÁÐSTEFNUR

- Kristín Hermannsdóttir (2014). *Staðbundin veðurfræði í Hornafirði og nágrenni*. Skaftfellingur 2012-2014, 22. árgangur. Menningarmiðstöð Hornafjarðar. Bls. 85—93.
- Kristín Hermannsdóttir & Snævarr Guðmundsson (2014). *Náttúrustígur 1. hluti*. Framvindu- og lokaskýrsla 2014 til Vina Vatnajökuls, 17. október 2014.
- Kristín Hermannsdóttir, Snævarr Guðmundsson & Rögnvaldur Ólafsson (2014). *Ársskýrsla-2013*. Útg. af Náttúrustofu Suðausturlands, maí 2014.
- Snævarr Guðmundsson & Kristín Hermannsdóttir (2014). *Aldursgreining gróðurleifa við Breiðamerkurjökul*. Lokaskýrsla til Kvískerjasjóðs, 17. nóvember 2014.
- Snævarr Guðmundsson: *Changes of the Breiðamerkurjökull outlet glacier, SE-Iceland, from its maximum extent in the late 19th century to the present*. Veggspjald (Snævarr Guðmundsson, Helgi Björnsson, Finnur Pálsson og Hrafnhildur Hannesdóttir, 2014). Kynnt á EGU 2014 (European Geological Union – Vienna Conference 2014), 28. apríl.–2 Maí.
- Snævarr Guðmundsson: *Changes of the Breiðamerkurjökull outlet glacier, SE-Iceland, from its maximum extent in the late 19th century to the present*. Veggspjald (Snævarr Guðmundsson, Helgi Björnsson, Finnur Pálsson og Hrafnhildur Hannesdóttir, 2014). Kynnt á ráðstefnu um jökla í Mýrdal 30. október – 1. nóvember.

RITRÝNDAR GREINAR

- Snævarr Guðmundsson (2014). Reconstruction of late 19th century geometry of Kotárjökull and Breiðamerkurjökull in SE-Iceland and comparison with the present. Óútgefin meistaraprófsritgerð, Háskóli Íslands, Reykjavík. Slóð: <http://skemman.is>.
- Hannesdóttir, H., Björnsson, H., Pálsson, F., Aðalgeirsdóttir, G. and Guðmundsson, S., 2014. Variations of southeast Vatnajökull ice cap (Iceland) 1650–1900 and reconstruction of the glacier surface geometry at the Little Ice Age maximum. *Geografiska Annaler: Series A, Physical Geography*. doi:10.1111/geoa.12064
- Liu, E. J., K. V. Cashman, F. M. Beckett, C. S. Witham, S. J. Leadbetter, M. C. Hort, and S. Guðmundsson (2014), Ash mists and brown snow: Remobilization of volcanic ash from recent Icelandic eruptions, *J. Geophys. Res. Atmos.*, 119, 9463–9480, doi:10.1002/2014JD021598. Slóð: <http://onlinelibrary.wiley.com/>.